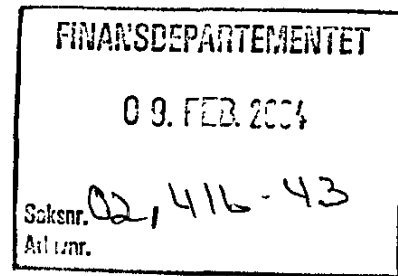

YRKESORGANISASJONENES
SENTRALFORBUND

Finansdepartementet
Skattelovavdelingen
Boks 8008 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.:
02/416 SL tii/KR

Vår ref.:
119/955-03/04 BTS

Dato:
6. februar 2004

Høring - Utlevering av opplysninger fra folkeregisteret

1. Innledning

YS vil innledningsvis bemerke at Finansdepartementets ønske om å klargjøre folkeregisterets samfunnsmessige funksjon er positivt.

Høringsnotatet begrenser likevel denne klargjøringen til folkeregisterets funksjon som informasjonsbase i fremtiden. Skal registeret åpnes opp for å gi flere en utvidet adgang til å innhente visse opplysninger fra folkeregistrene? Dette er opplysninger som i dag er undergitt taushetsplikt.

Dette er også et spørsmål om hva slags organ samfunnet ønsker at folkeregisteret skal være.

2. Bakgrunn

Det blir opplyst i høringsnotatet at det går med mye ressurser til å behandle henvendelser om utlevering av folkeregisteropplysninger. Her oppgis ingen målinger, eller bakgrunn for denne påstanden.

En spørreunde til et bredt utvalg viser at folkeregistrene ikke har de store mengdene med henvendelser fra publikum. Som eksempel kan nevnes Grimstad-distriktet som ikke har hatt en eneste skriftlig forespørsel på mange år fra private.

Private personer som ringer inn for å innhente informasjon om tredje person forteller ofte at de er fornøyd med at folkeregisteret ikke gir ut informasjon til private uten at de har lovmessig grunnlag eller begrunnet behov, som det heter.

3. De som har et begrunnet behov får sin opplysning

Hvis det er et interkommunalt selskap som ønsker fødsels- og personnummer til f.eks. lønns- og trekkoppgaver så får de det. Dette er innarbeidet rutine. Gjeldende lovverk ivaretar de etater/personer som har et begrunnet behov.

Besøksadresse

Brugt 19

Postadresse

Postboks 9232

Grønland

0134 Oslo

Org. nr.

971 454 431

Telefon

21 01 36 00

Telefaks

21 01 37 20

Med en sentral i 800-nummerserien kan det tas inn gebyr, det vil koste noe å få ut informasjonen. Et annet forhold er at folkeregistrene spares for rush i telefonen og kan konsentrere seg om det de skal, nemlig å sikre et folkeregister med høy kvalitet.

Modell 2:

YS ser at det i høringen uttrykkes bekymring for tidsbruk til vurdering av hvorvidt opplysninger kan gis til den som forespør eller ikke. Det oppleves ikke som vanskelig i dag for det enkelte folkeregister å gjøre denne vurderingen.

Dersom dette vurderes som vanskelig så må det være av aktører som ønsker å benytte opplysninger, som de pr i dag ikke har rett til å få. Vi kan ikke se at en innskjerpelse kan komplisere forholdet, tvert imot vil det gi folkeregistrene bedre tid til å øke kvaliteten på sitt register.

I tillegg vil det øke borgernes trygghet å vite at de trygt kan gi pliktige opplysninger til folkeregisteret uten fare for at disse brukes verken i kommersielt eller til kriminelt formål.

Modell 3:

Denne modellen virker som en utvannet og mer arbeidskrevende modell enn dagens, og kan ikke sies å gi verken den enkelte borger større sikkerhet, eller de opplysningssøkende letter tilgang til opplysninger.

5. Oppsummering.

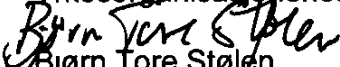
YS mener at personvernet må veie tyngst for et register hvor den enkelte borger plikter å være registrert. Vi går derfor primært inn for modell 2.

Folkeregistrene skal være et verktøy for det offentlige og ikke for private/kommersielle eller kriminelle aktører.

Subsidiært mener vi at dersom Finansdepartementets foretrukne modell velges, med de begrensninger som foreslås for personnummer, bør det opprettes en sentral opplysningstelefon som skissert over under merknadene til modell 1.

Med hilsen

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - YS

Bjørn Tore Stølen
sjeføkonom

Publikum opplyser ofte at de har tillit til at folkeregistrene overholder kravet til personvern og til taushetsplikt/rett. Denne tilliten bør ikke brytes

4. Vurdering av modeller

Modell 1

Hvis det åpner opp for at enhver uten grunnlagt behov skal å få opplysninger om navn og adresse o.s.v vil det trolig medføre stor pågang på telefon hver gang det skal arrangeres en klassefest eller det skal sendes julekort eller man lurer på om naboen har bursdag

I en verden der unge jenter må beskyttes fra sine egne foreldre og der det fortsatt er svært vanskelig å få registrert sperret adresse synes dette lite tilrådelig. Vilåret for sperret adresse er at det kan dokumenteres at det foreligger fare for liv, legeme eller helse. Hvilken ung jente går til politiet når hun er på flukt fra sin familie? (jf Tvangsgifte) Hvilken ung kvinne går til politiet og anmelder sin ektefelle eller samboer når de har fått trussel om å bli drept hvis de gjør det? Erfaringsmessig vet man at noen klarer det, men langt de fleste gjør det ikke.

Det kan argumenteres med at det er enkelt å finne en persons adresse via søk på Internett for eksempel i telefonkatalogen. Hvorfor skulle da ikke folkeregisteret med sine kvalitetssikrede opplysninger være like enkelt tilgjengelige?

I de registre som i dag ligger på Internett er det opp til den enkelte å være registrert. Ønsker man ikke å komme med kan man reservere seg. Ingen kan reservere seg mot å stå i folkeregisteret eller i skattelisten så lenge man har formue eller inntekt i Norge.

Det vises til høringen om offentliggjøring av skattelistene og den innskjerpelse som foreslås her. Bakgrunnen for å stramme inn den vanlige borgers tilgang til disse opplysningene er nettopp å unngå misbruk av offentlige register. Når det foreslås å begrense personopplysningen til navn, fødselsår og poststed, så finner vi det underlig at departementet et halvt år senere finner det samfunnstjenelig å åpne for fri tilgang til navn, fødested, fødselsdato, adresse og evt dødsdato.

Folkeregistrene har fått seg tillagt nye områder; senest utvidet behandling av navneendringer og prøving av ekteskapsvilkår. Registeret har også en viktig og arbeidskrevende oppgave å utføre ved oppfølging av oppholdstillatelser.

YS mener at det offentlige bør bruke ressurser på å holde en høy kompetanse og heve kvaliteten på dette registeret som er grunnleggende viktig som informasjonsbase for all offentlig virksomhet, isteden for å bruke ressurser på å drive opplysningsvirksomhet for at alle f.eks. skal få innbydelse til jubileumsfest.

Hvis Finansdepartementet likevel mener at det skal åpnes opp for allmennheten så bør det heller opprettes en sentral med 800-nummer der alle kan ringe for å få informasjon (call-senter). Dette vil i så fall stenge for forskjellsbehandling som det henvises til.